

Dược phẩm hãm khuẩn

Viết bởi Bronner Gonçalves

Sự phát triển dược phẩm hãm khuẩn (ART: antiretroviral therapy) là một trong những sự kiện quan trọng nhất trong lịch sử ngành dược. ART là liệu pháp chính cho căn bệnh HIV/AIDS. Quan trọng là phải hiểu rằng đây không phải là thuốc trị; tuy nhiên, nó ngăn chặn sự phát triển của chứng bệnh.

Dược phẩm hãm khuẩn có nhiều công thức khác nhau dùng cho các giai đoạn phát triển khác nhau của HIV. Các nhóm chính là: Các thuốc ức chế men sao chép đảo nghịch Nucleoside/Nucleotide (Nucleoside/Nucleotide Reverse Transcriptase Inhibitors), các thuốc ức chế men sao chép đảo nghịch không Nucleoside (Non – nucleoside Reverse Transcriptase Inhibitors), các thuốc ức chế men Protease (Protease Inhibitors) (PIs). Các thuốc kháng virus là thế hệ đầu của ART được phát triển vào đầu những năm 80. Tuy nhiên, nó được cải tiến nhiều vào giữa thập niên 90 khi các thầy thuốc dùng liệu pháp phối hợp, sử dụng từ 2 loại thuốc trở lên. Lý do mà sự phối hợp này, tiếng Anh gọi là cocktail, hiệu quả hơn việc dùng 1 loại thuốc là vì HIV biến đổi nhanh chóng khiến chúng kháng thuốc hiệu quả. Trên 20 loại dược phẩm đã được cấp phép, bao gồm công thức chứa các tác nhân hãm khuẩn riêng lẻ hay kết hợp.

Hướng dẫn sử dụng liệu pháp kháng khuẩn được dựa trên đánh giá lâm sàng, xét nghiệm đếm tải lượng virus HIV và chỉ số CD4. 3 nhân tố trên quyết định việc liệu pháp cần được áp dụng ngay hay trì hoãn. Mỗi nguy từ AIDS phải được cân nhắc với mối nguy của tính độc lâu dài và sự kháng kháng sinh của vi khuẩn. Thường thì những người từ các nền văn hoá khác khó có thể hiểu được rằng không phải bất cứ người

nhiễm HIV nào cũng cần dùng liệu pháp kháng khuẩn ngay. Mặt khác, một số bệnh nhân có thể lo ngại liệu pháp kháng khuẩn cũng như họ đã sợ AIDS vậy. Họ cho rằng khi họ phải dùng đến thuốc thang nghĩa là đời họ sắp kết thúc rồi. Hiển nhiên điều này không đúng. Nhóm khác cho rằng khi sử dụng ART, họ không thể đi làm và phải tốn nhiều giờ ở bệnh viện tiêm thuốc. Đây là một quan niệm sai lầm. Thuốc hãm khuẩn được dùng dạng viên và bệnh nhân sẽ sinh hoạt bình thường như trước khi dùng thuốc.

Tại sao được phẩm hãm khuẩn cần được thay đổi? Đây là trường hợp phổ biến xảy ra ở khoảng 50% bệnh nhân trong năm đầu và có 3 nguyên nhân chính: tác dụng phụ cấp tính (bệnh tiêu chảy, viêm đa dây thần kinh, bệnh thiếu máu đỏ nặng, viêm tụy và một số bệnh khác), thất bại trong việc kháng khuẩn và tính độc lâu dài.

Dù việc sử dụng thuốc hãm khuẩn (ART) thay đổi liệu pháp dùng cho bệnh nhân HIV/AIDS, chi phí kéo dài cuộc sống của người bệnh vẫn còn là trở ngại đối với người dân các nước đang phát triển. Theo UNAIDS, vào năm 2006 có 39,5 triệu người nhiễm HIV trên toàn thế giới, phần lớn đều ở các nước có thu nhập đầu người thấp. Chỉ một phần rất nhỏ những bệnh nhân này đang sử dụng ART. ART là một sự lựa chọn trong việc chăm sóc bệnh nhân HIV/AIDS. Nếu những người nhiễm HIV/AIDS không tiếp cận được với liệu pháp kháng khuẩn, tuổi thọ trung bình của họ sẽ trở nên rất ngắn.